

Bilag 1 – Baggrundsnotat til brug for Folketingets besvarelse af spørgeskema

udkast

1) Om Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (anerkendelsesdirektivet) (vedr. spørgsmål A-C i spørgeskemaet)

EU-reglerne for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer er fastsat i Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, også kendt som ”anerkendelsesdirektivet”. Anerkendelsesdirektivet berører omkring 800 lovregulerede erhvervsområder på EU-plan, og i Danmark berører det omkring 120 lovregulerede erhverv.

Med vedtagelsen af direktivet i 2005 blev direktivets målsætning om gennem en forenkling og smidiggørelse af EF-regler at sikre medlemsstaternes statsborgere deres traktatfæstede ret til at udøve et erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat end den, hvori de har erhvervet deres erhvervsmæssige kvalifikationer, støttet fra dansk side. Dette skete under den samtidige afvejning af hensynet til den offentlige sikkerhed og sundhed.

Direktivet gælder her i landet for EU/EØS-statsborgere og for statsborgere i lande, som EU har indgået aftale med om anvendelse af direktivet, dvs. Schweiz. Direktivet gælder for fysiske personer, som er fuldt kvalificerede til at udøve deres erhverv i et andet EU/EØS-land, og som ønsker at arbejde som selvstændige eller som arbejdstagere i værtslandet inden for et erhverv, som er lovreguleret i landet. Anerkendelsesdirektivet fastsætter reglerne for varig erhvervsudøvelse (etablering) og for midlertidig og lejlighedsvis erhvervsudøvelse (tjenesteydelser) på tværs af grænserne i EU/EØS.

- Den faste etablering

Reglerne for etablering består af de tre forskellige regelsæt: a) regler om umiddelbar anerkendelse af kvalifikationer (de såkaldte generelle regler), b) regler om automatisk anerkendelse på baggrund af harmonisering af mindstekrav til uddannelserne (læge-, tandlæge-, sygeplejerske-, jordemoder-, farmaceut-, dyrlæge- samt arkitekterhvervet (de såkaldte sektorale regler)) og c) regler om automatisk anerkendelse på baggrund af relevant erhvervs erfaring (visse håndværks- og industriområder).

20. august 2010

**Styrelsen for
International Uddannelse**

Fiolstræde 44
1171 København K
Telefon 3395 7000
Telefax 3395 7001
E-post iu@iu.dk
Netsted www.iu.dk
CVR-nr. 11 85 20 25

Sagsbehandler
Tatjana Milcevic
Telefon 33957069
E-post tmi@iu.dk

J. nr. 2010/026559
Dok.nr. 296201
Side 1/1

a) Generelle regler (vedr. spørgsmål 4 i spørgeskemaet)

Den generelle ordning sikrer ikke en umiddelbar automatisk anerkendelse af kvalifikationer. Ordningen indebærer, at de kompetente myndigheder gennemgår og konkret vurderer ansøgerens erhvervsmæssige kvalifikationer og på den baggrund afgør, hvorvidt der er nogle væsentlige forskelle mellem ansøgerens medbragte erhvervsmæssige kvalifikationer og de kvalifikationskrav, som skal være udlignet, inden ansøgeren kan få fuld adgang til at udøve erhvervet. Udligningen sker ved, at den kompetente myndighed kan kræve en egnethedsprøve eller en prøvetid som led i anerkendelsen, og som ansøger har ret til at vælge imellem.

b) Sektorale regler (vedr. spørgsmål 3 i spørgeskemaet)

Ordningen sikrer automatisk anerkendelse af kvalifikationer, som dokumenteres med et uddannelsesbevis, der lever op til fælles minimumuddannelseskrav til den bestemte uddannelse. Ovennævnte uddannelsesbeviser er oplistet i direktivets Bilag V til direktivet.

Det skal bemærkes, at ordningen ikke finder anvendelse på arkitektområdet i Danmark. Dette fordi arkitekterhvervet ikke er lovreguleret her i landet. De danske udvandrende arkitekter, som er i besiddelse af et uddannelsesbevis udstedt af Arkitektskolen Århus og Kunstakademiets Arkitektskole, kan benytte sig af ordningen, da de to danske uddannelsesinstitutioner udbyder en arkitektuddannelse, som er oplistet i direktivets bilag V.

Styrelsen for International
Uddannelse

Side 2/2

c) Automatisk anerkendelse på baggrund af relevant erhvervs erfaring

Ordningen sikrer automatisk anerkendelse af kvalifikationer, som dokumenteres med en attesteret erhvervs erfaring med bestemt indhold og varighed.

Ordningen omfatter visse håndværks- og industriområder, som er oplistet i direktivets artikel IV og udspringer fra "International Standard Industrial Classification of all Economic Activities" (Serie M, nr. 4, Rev.1) som er offentliggjort af Forende Nationer i 1958. Danmark har gennemført reglerne vedrørende denne anerkendelsesform i forbindelse med Danmarks tiltrædelse i EU.

- Tjenesteydelser

Direktivet indebærer blandt andet, at EU/EØS-borgere, der er etableret i andre EU/EØS-lande, som udgangspunkt kan arbejde midlertidigt i Danmark på baggrund af deres udenlandske autorisation (eller lignende bevis) og uden at få den udenlandske autorisation "konverteret" til en dansk autorisation. Der kan i den relevante lovgivning for erhvervet eventuelt være krav om, at de forinden anmelder sig hos den kompetente myndighed. Hvor hensynet til den offentlige sundhed og sikkerhed tilsiger det, kan medlemsstaterne i den nationale lovgivning indføre et særligt krav om forudgående kontrol af tjenesteyderens erhvervsmæssige kvalifikationer, inden tjenesteyderen første gang udfører en tjenesteydelse i værtslandet.

- Sprogkundskaber, som en betingelse for udøvelse af lovregulerede erhverv (vedr. spørgsmål 7 i spørgeskemaet)

Spørgsmålet om sprogkundskaber som en betingelse for udøvelse af lovregulerede erhverv er fastsat i direktivets artikel 53. Det fremgår af bestemmelsen, at personer, hvis erhvervsmæssige kvalifikationer anerkendes, kan kræves at være

i besiddelse af de sprogkunderskaber, der er nødvendige for at kunne udøve erhvervet i værtslandet.

Kompetente myndigheder i værtslandet kan i tvivlstilfælde bede hjemlandets kontaktpunkt eller kompetente myndighed om nærmere at oplyse om indholdet, niveauet og sværhedsgrad af et bestemt sprogkursus, hvis kurset er taget i det bestemte medlemsland. Tillige kan værtslandets kompetente myndighed anmode hjemlandets kompetente myndighed om at bekræfte, at de medbragte dokumenter for sprogkunderskaber er rigtige.

Kan ansøgeren ikke forelægge et bevis for sprogkunderskaber, kan vedkommende indkaldes til et interview eller henvises til at aflægge en mundtlig og/eller skriftlig sprogp prøve. Det danske kontaktpunkt, Styrelsen for International Uddannelse, eller den kompetente myndighed vil kunne informere ansøgeren om, hvor prøven kan aflægges.

- Om den igangværende evaluering af direktivet

Til orientering skal styrelsen oplyse, at Europa-Kommissionen i foråret 2010 igangsatte egen evaluering af anerkendelsesdirektivet. Evalueringen sker som led i Kommissionens pligt til at foretage evaluering af direktivet, jf. direktivets artikel 60.2.

Formålet med evalueringen er bl.a. at vurdere, om og i givet fald hvorfor direktivet ikke er blevet korrekt og rettidigt gennemført i medlemsstaterne, at vurdere hvordan de tre forskellige anerkendelsesordninger er blevet anvendt siden 20. oktober 2007, som var fristdatoen for implementeringen af direktivet, om der er behov for at foretage justeringer af direktivet, så det i højere grad kan bidrage til fjernelse af barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed i EU og endelig, hvorvidt det er nødvendigt at tilpasse direktivet til de anbefalinger, der er blevet offentliggjort i den såkaldte "Monti" rapport", som Kommissionens formand, José Manuel Barosso, fik udarbejdet som led i det såkaldte "Relaunch of Single Market" plan.¹

2) Om årlige beretninger til Folketinget og Europa-Kommissionen (vedr. spørgsmål B i spørgeskemaet)

Efter lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.² afgiver videnskabsministeren årligt en beretning til Folketinget om anerkendelse af uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer her i landet. Beretningen udarbejdes af Styrelsen for International Uddannelse og er offentligt tilgængelig på styrelsens hjemmeside³.

Beretningen indeholder bl.a. en redegørelse for anerkendelse med henblik på adgang til at udøve erhverv, hvor der kræves autorisation eller lignende bevis (lovregulerede erhverv), herunder en statistisk redegørelse for, hvilken brug der gøres af ordningen.

¹Monti rapport: http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/index_en.htm#monti

² Jf. § 11 i lovbekendtgørelse nr. 371 af 13. april 2007.

³ <http://www.iu.dk/anerkendelse/baggrundsinformation-om-anerkendelse/beretninger-og-statistik>

Indeholdt i beretningen er også en beskrivelse af den kvalitative udvikling på området med vægt på, hvordan adgangen til hurtig og fair anerkendelse løbende søges forbedret, udviklingen inden for de enkelte erhverv, redegørelse for sagsbehandlingstid samt oplysninger om anvendelse af regler for vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer til brug for afklaring af eventuelle væsentlige forskelle mellem de medbragte faglige kvalifikationer og de danske kvalifikationskrav til erhvervsudøvelsen (den såkaldte pligtmæssig vurdering).

Tillige indeholder beretningen en redegørelse for brugen af anerkendelsesdirektivets regler om fri udveksling af tjenesteydelser. Endelig afrapporteres om varetagelsen af koordinatorfunktionen og kontaktpunktsfunktionen, jf. direktivets artikel 56.4 og 57. Disse funktioner varetages efter bemyndigelse fra videnskabsministeren af Styrelsen for International Uddannelse.

Danmark afgiver på årsbasis en statistisk oversigt over afgørelser, der er truffet i overensstemmelse med de gældende EU-regler om erhvervsmæssig anerkendelse⁴ til Europa-Kommissionen og videresender endvidere de årlige beretninger til Folketinget til Kommissionen, jf. direktivets artikel 60.1.

Styrelsen for International
Uddannelse

Side 4/4

3) Om forholdet mellem Bologna-erklæringen og anerkendelsesdirektivet *(vedr. spørgsmål 9 i spørgeskemaet)*

Bologna-erklæringen er betegnelsen for det europæiske samarbejde på *det videregående uddannelsesområde*, med bl.a. en akademisk gradsstruktur, der består af bachelorgrader og mastergrader (kandidatgrader) samt ph.-d. grader.

Anerkendelsesdirektivet indeholder bestemmelser om specifikke uddannelsesniveauer, som inddeler de forskellige nationale niveauer for uddannelser i grupper, jf. artikel 11. Opdelingen har ingen indflydelse på de nationale strukturer for uddannelserne eller på medlemsstaternes beføjelser på uddannelsesområdet.

Direktivet tager højde for det faktum, at en stor del af den aktive, fuldt kvalificerede arbejdskraft, som p.t. er på arbejdsmarkedet, har opnået de relevante uddannelseskvalifikationer før Bologna-erklæringen, og som er i besiddelse af et bevis for en afsluttet videregående uddannelse, som ikke nødvendigvis svarer til Bolognas akademiske gradsstruktur.

Det er et krav i anerkendelsesdirektivet, at alle relevante kvalifikationer, herunder den relevante uddannelse, efteruddannelse og relevant erhvervs erfaring skal tages i betragtning med henblik på autorisation og hermed adgang til det relevante lovregulerede erhvervsarbejdsområde.

⁴ EU statistisk oversigt over afgørelser på lovregulerede erhvervsområder:
http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home.home

4) Om forholdet mellem European Qualifications Framework (EQF) og anerkendelsesdirektivet (vedr. spørgsmål 9 i spørgeskemaet)

Europa-Kommissionen har udarbejdet en udførlig redegørelse for forholdet mellem EQF og anerkendelsesdirektivet, som kan ses på Kommissionens hjemmeside⁵.

EQF står for European Qualifications Framework, altså den Europæiske Kvalifikationsramme. Det er tale om anbefalinger til en fælles europæisk referenceramme for uddannelsesområdet, som skal gøre det lettere at forstå og sammenligne uddannelseskvalifikationer på tværs af forskellige lande og uddannelsessystemer i Europa. EQF indeholder 8 referenceniveauer, som dækker skalaen fra grundskole til ph.d.-grader. Uddannelsesniveauerne beskrives ud fra forskellige typer læringsudbytte med hensyn til viden, færdigheder og uddannelseskompetencer.

EQF er et ikke bindende dokument men Europa-Parlamentet og Rådet anbefaling er, at medlemsstaterne udarbejder nationale kvalifikationsrammer i tilknytning til EQF senest i 2010 og forsyner alle nye eksamensbeviser med henvisning til den europæiske ramme fra senest 2012.

I overensstemmelse med Danmarks strategi for livslang læring har de uddannelsesansvarlige ministerier samarbejdet om udarbejdelsen af en samlet dansk kvalifikationsramme for alle uddannelsesniveauer og –typer, der er kompatible med den Europæiske Kvalifikationsramme (EQF).

Undervejs i processen er arbejdsmarkedets parter, relevante råd og udvalg m.fl. blevet hørt om den danske EQF.

**Styrelsen for International
Uddannelse**

Side 5/5

⁵Kommissionens redegørelse vedrørende forholdet mellem EQF og anerkendelsesdirektivet http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/future/framework_en.pdf